

Toespraak Mars voor het leven

Berlijn, 16 september 2023 - Arthur Alderliesten

Beste mensen,

Wij hebben iets te winnen in Europa. Namelijk: waardigheid. Menselijke waardigheid. Dat komt omdat we dat aan het verliezen zijn. En dat is eigenlijk opmerkelijk, want menselijke waardigheid is belangrijk in het in West-Europa dominante liberale denken, maar ook binnen de christelijke traditie. Menselijke waardigheid komt dan ook vaak terug als grondslag in allerlei mensenrechtenverklaringen. Hoe onschendbaar menselijke waardigheid ook lijkt; het wordt toch dagelijks geschonden. En aan de randen van het leven, rond abortus en actieve stervenshulp komt zowel in Nederland als Duitsland steeds verdergaande wetgeving die de menselijke waardigheid met voeten treedt. Laat ik inzoomen op abortus. [Hoe gaat het in Nederland met abortus?](#)

In Nederland geldt sinds 1984 de wet afbreking zwangerschap. Het eerste uitgangspunt van deze wet is dat abortus verboden is, *tenzij* de vrouw zich in een noodsituatie bevindt als gevolg van een onbedoelde zwangerschap. De wet valt terecht nog steeds onder het Wetboek van Strafrecht. Wat deze noodsituatie echter inhoudt, laat de wetgever in het ongewisse. Dat baant de weg naar een abortuspraktijk waar de reden er nauwelijks toe doet. Het tweede uitgangspunt is dat het ongeboren leven bescherming toekomt. In de praktijk wordt de waarde van het ongeboren leven echter weggedrukt door de waarde van de autonomie van de vrouw. Dat blijkt bijvoorbeeld uit twee veranderingen van de wet die vorig jaar zijn goedgekeurd door het parlement. Beide wijzigingen maken abortus laagdrempeliger beschikbaar. Allereerst is de verplichte beraadtermijn vijf dagen afgeschaft. Ten tweede hoef je voor een medicamenteuze afbreking, voor de abortuspil, niet meer specifiek naar een abortuskliniek, maar is deze op recept verkrijgbaar bij de huisarts om de hoek.

De Nederlandse abortuswet biedt ruimte voor abortus tot 24 weken. Samen met het Verenigd Koninkrijk is dit de langste termijn in Europa. Vrouwen vanuit allerlei landen komen dan ook naar Nederland voor een late abortus.

In Nederland worden er zo'n 30.000 abortussen per jaar uitgevoerd.

Opmerkelijk in de meeste recente cijfers is dat de meeste abortussen plaatsvinden bij vrouwen in de leeftijdscategorie 30-34 jaar. Voorgaande jaren was het een lagere leeftijdscategorie.

Zorgwekkend is de sterke stijging van het aantal zwangerschapsafbrekingen op basis van resultaten van prenatale diagnostiek met ruim 50%. Abortus dus op grond van medische indicatie. De redenen zijn niet bekend. Is dit het effect van de invoering van de nieuwe 13-wekenecho in 2021 en van de NIP-test? Zien we hier het begin van de gevreesde tendens dat geïntensiveerde prenatale screening leidt tot meer abortussen? Dat zou aangrijpend zijn. Vanwege de moeilijke, medisch-ethisch complexe situaties die kunnen spelen. Maar ook omdat dit cijfer kan zeggen dat we in steeds minder goed kunnen omgaan met lijden en medische gebreken. Rond lijden en gebrokenheid kan een mens niet zonder een ander.

De mens staat in relatie tot anderen. Maar rond een onbedoelde zwangerschap merkt een vrouw daar niet altijd iets van. Veel vrouwen voelen zich juist eenzaam en missen iemand die hen steunt in de keuze voor het leven. Abortus is niet alleen het actief afbreken van een zwangerschap, maar ook van de relatie van het ongebooren kind met de moeder en de vader. De psychische en fysieke lijntjes tussen moeder en kind worden doorgesneden. Ook lopen de relaties van de moeder en haar partner regelmatig stuk na een abortus. De cijfers variëren van 25% tot 75%. Abortus maakt meer kapot dan je lief is. Een abortus beschadigt allerlei wezenlijke relaties. Het verstoort en is als zodanig mensonwaardig.

Maar daarmee is niet alles gezegd. Menselijke waardigheid kan ook worden opgevat als een *opgave*! In relaties gaat het om erkenning en liefdevolle zorg. We hebben als mensen de waardige opdracht om richting onszelf en anderen aandacht en liefde te geven. Menselijke waardigheid is kwetsbaar, het ongebooren leven is kwetsbaar, onbedoeld zwangere vrouwen en vrouwen en mannen na een abortus kunnen kwetsbaar en beschadigd zijn. Juist dan vraagt een relatie om bescherming en liefdevolle geborgenheid.

Het goede nieuws vandaag is dat prolife mensen hoop-brengers, vredestichters, zijn. We zijn geroepen om shalom te brengen: harmonie. Dát is menswaardig!

Shalom betekent vrede, harmonie en heelheid brengen waar gebrokenheid is.

Shalom staat voor een samenleving waarin abortus onnodig en ondenkbaar is.

Shalom staat voor gemeenschappen waar het ongeboren leven welkom is, ook al is het onverwacht of gehandicapt. Shalom is een arm om een onbedoeld zwangere vrouw en tegen haar zeggen: 'ik steun je, je staat er niet alleen voor'.

Shalom is leven dat niet wordt afgebroken, maar waar moederschap en vaderschap intact blijven.

Shalom is de erkenning dat we afhankelijke wezens zijn en niet zonder elkaar kunnen.

Dat geldt ook internationaal. Er worden niet alleen Marsen voor het leven in Duitsland gehouden. Op 11 november is de Mars voor het leven in Nederland, in Den Haag.

Welkom! Laten we als Europabrede pro lifebeweging in gezamenlijkheid onze verantwoordelijkheid nemen. Elkaar bemoedigen en opscherpen. En samen werken aan menswaardig Europa dat hoop voor moeder en kind ademt.

Laten we als goede machten geborgenheid bieden aan mannen en vrouwen rond onbedoelde zwangerschap, abortus, en aan het ongeboren leven zelf.

Dan kunnen we samen met de kwetsbaren getrost erwarten, was kommen mag.

Zoals de uw stadgenoot Dietrich Bonhoeffer verder dichtte:

*Gott ist bei uns am Abend und am Morgen
und ganz gewiß an jedem neuen Tag.*

Dank voor uw aandacht.